

С. О. Горбань, Т. О. Сігаєва

Криворізький історико-краєзнавчий музей

КРИВОРІЗЬКИЙ ІСТОРИКО-КРАЄЗНАВЧИЙ МУЗЕЙ Підпорядк. Криворіз. міськвідділу культури ([Дніпроп. обл.](#)). Постанову про заснування музею ухвалено 1960, відкрито для відвідувачів 1968. Музей є культ.-осв. і наук. центром Кривого Рогу. Нині в ньому зберігається 113 936 експонатів, з них 60 285 – осн. фонду. Експозиц. пл. 1100 м². У залі «Природа» висвітлено як сучасну флору та фауну, так і розкрито геол. історію краю. Представлено велику колекцію мінералів і гірських порід. Серед палеонтол. експонатів – рештки мор. організмів періоду кайнозою – корали, мушлі, зуби акули, ікла моржа, а також великих сухопут. хребет. тварин – мамонта, динатерія, носорога, бізона, знайдені під час розроблення піщаних кар'єрів у межах Кривого Рогу. Виставлено значну кількість опудал диких і свій. тварин, птахів. Археол. колекція охоплює часовий діапазон від серед. палеоліту до пізнього середньовіччя: гостронаконечник муст'єр. типу з кременю (свідчить про заселення краю 70–50 тис. р. тому), золота рурка – насадка жезлу з поховання поч. 4 тис. до н. е., амфіболіт. молот – жезл вождя 1-ї пол. 3 тис. до н. е. з енеоліт. поховання, точил. камені та випрямлячі древків стріл з поховання ремісника, череп 50-річ. чоловіка зі слідами прижиттєвої трепанації, який мешкав бл. 22 ст. до н. е., чаші для ритуал. поливання землі катакомб. культури, нижня (підземна) частина бронзоплавил. печі 14–12 ст. до н. е., обклашка скіф. ритону 4 ст. до н. е., прикрашена платівкою з електрону, половец. кам'яні баби тощо. Також в експозиції – матеріали про Криворіжжя періоду Запороз. Січі. Низка експонатів розкриває етапи формування Кривого Рогу – від заснування до створення військ. поселення, від 1860 – м-ка Херсон. пов. Херсон. губ., потім – гірничоруд. центру світ. значення. Один із розділів К. і.-к. м. розповідає про життя та діяльність О. Поля, який започаткував пром. видобування криворіз. заліз. руди й археол. дослідж. краю. Колекція рушників (понад 300) дає можливість уявити нац. склад насел., яке поповнювалося за рахунок вихідців з укр. і рос. губ. У залі «Велика вітчизняна війна» – фотоматеріали, документи, особисті речі, нагороди уродженців Кривого Рогу, які брали участь у бойових діях, зразки зброї, військ. спорядження. Створ. діораму «Визволення міста Кривий Ріг від німецько-фашистських загарбників» (1969, засл. художник РФ Ю. Дешаліт). У музеї представлено матеріали про криворіз. Героїв Рад. Союзу та Соц. Праці. Історію місц. літ-ри

20 – поч. 21 ст. висвітлено у відділі «Літературне Криворіжжя». Життя та побут місц. насел. 19 – поч. 20 ст. розкриває й значна колекція предметів домаш. вжитку, різноманіт. інструментів, с.-г. реманенту, виробів місц. майстрів. Розділ «Місто і люди» знайомить відвідувачів з сьогоденням Кривого Рогу – 65-а великими підприємствами, НДІ, ВНЗами, закладами культури. Музей систематично організовує істор. і мистецтвознавчі виставки. Наукові працівники беруть участь у міських, обл. і заг.-укр. наук.-практич. конф. На правах філій функціонують краєзнав. музей Тернів. р-ну Кривого Рогу та музей-квартира засл. художника України Г. Синиці. Директор – І. Зінов'єва (від 2011).

Фотоілюстрації

Покликання на статтю:

Криворізький історико-краєзнавчий музей / С. О. Горбань, Т. О. Сігаєва // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2014. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-657>

2001-2023 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).